

POSTANOWIENIE

10 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 10 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku D. O., A. O. i B. T.

z udziałem H. K., H. K.

o rozgraniczenie,

na skutek skargi kasacyjnej H. K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach

z 30 marca 2023 r., II Ca 1276/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 czerwca 2022 roku Sąd Rejonowy w Busku - Zdroju rozgraniczył nieruchomości położone w J., gmina T., tj. działkę oznaczoną w ewidencji gruntów numerem [...] , ujawnioną w księdze wieczystej, stanowiącą współwłasność w udziałach po 1/3 części wnioskodawców A. O., B. T. i D. O. z działką oznaczoną numerem ewidencyjnym [...]1., mającą urządzoną księgę wieczystą, stanowiącą współwłasność na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej uczestników H. i H. małżonków K., według linii przebiegającej od punktu gr9 przez punkt gr1 do punktu JK1, oznaczonej na szkicu granicznym, sporządzonym 10 stycznia 2019 roku przez geodetę uprawnionego mgr inż. J. K., przyjętej w dniu 30 maja 2019 roku do ewidencji materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonego przez Starostę B.; oraz orzekł o

kosztach postępowania.

Postanowieniem z 30 marca 2023 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił apelację uczestników i stwierdził, że wnioskodawcy i uczestnicy ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Uczestnik H. K. wniósł skargę kasacyjną od tego postanowienia zaskarżając je w całości. Skarżący jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Jego zdaniem zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na dokonanie rozgraniczenia nieruchomości przez Sądy meriti na podstawie stanu prawnego, jaki ma rzekomo wynikać ze stanu posiadania nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego na dzień 4 listopada 1971 r., tymczasem z opinii biegłego wynika, że nie jest możliwy do odtworzenia stan prawny z uwagi na niewystarczające dokumenty z założenia ewidencji gruntów oraz brak dokumentów uwłaszczeniowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą, w czym ta oczywistość się wyraża, oraz uzasadnić swoje twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić "na pierwszy rzut oka", bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna wniesiona w niniejszej sprawie nie spełnia tego kryterium. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie

przekroczył granic swobodnej ich oceny. Stąd też podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Zarzutem takim jest nie tylko zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., lecz także przepisów regulujących sposób ustalania faktów, w szczególności na podstawie opinii biegłych.

Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r., I CSK 2938/22).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący w istocie kwestionował ocenę dowodów, dokonaną przez sądy. Treść opinii biegłych stanowi bowiem element przytoczeń faktycznych i prawnych strony, która się na nią powołuje.

Istotą postępowania w niniejszej sprawie było dokonanie rozgraniczenia nieruchomości objętych postępowaniem. Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sądy dokonały kwalifikacji prawnej wniosku. Sytuacja, w której uczestnik postępowania nie jest usatysfakcjonowany rozgraniczeniem, dokonanym w swojej sprawie, nie oznacza oczywistej zasadności skargi ani nie świadczy o wadach opinii biegłych; nie rzutuje też wprost na oczywistą, widoczną na pierwszy rzut oka, wadę skarżącego kasacyjnie postanowienia.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(NM)

[ms]

